

Ministrstvo za kulturo RS
Maistrova 10
1000 Ljubljana

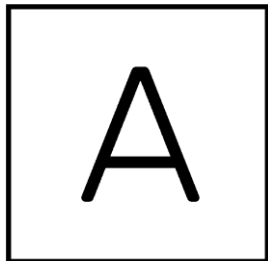
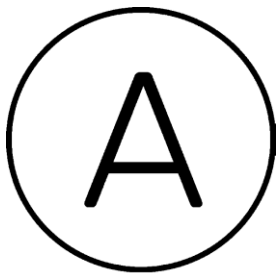
Ljubljana, 5. september 2022

Odziv Društva Asociacija na predlog sprememb Pravilnika o strokovnih komisijah

Spoštovani,

dne 26. avgusta 2022 je Ministrstvo za kulturo RS v javno obravnavo prek portala E-demokracija vložilo predlog Pravilnika o strokovnih komisijah (v nadaljevanju pravilnik), ki je bil nazadnje spremenjen pred manj kot dvema letoma. V društvu Asociacija smo ob takratni spremembi pravilnika, ki je potekala brez širšega usklajevanja s civilno družbo in strokovno javnostjo, izpostavili vrsto problematičnih, danes v nekaterih primerih tudi veljavnih določil, ki so pomenile krčenje demokratičnih postulatov dotedanje ureditve, regresijo instituta strokovnih komisij in večanje političnega vpliva na delo omenjenih organov. Posledice in škoda omenjenega pravilnika so jasno izpričane. Le z odločnim in preišljenim postopanjem, v dialogu in sodelovanju s stroko ter civilno družbo, ter daljno- in globokovidno ter učinkovito oblikovanimi in udejanjenimi ukrepi jih bo možno zamejiti in odpraviti.

Z zanimanjem smo tako pričakovali nov predlog sprememb pravilnika, ki jih v marsičem beremo kot izrazito pozitiven premik v dosedanji ureditvi instituta, temeljnega za razvoj področja kulture. Pozdravljamo vrsto novosti, ki jih predlog uvaja, med njimi najprvo ukinitvev posebne komisije za presojanje vlog za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi ter upravičenosti dodelitve pravice za plačilo prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, za katero si v Asociaciji že dolgo prizadevamo. V praksi se namreč že lep čas jasno kaže vprašljiva strokovnost komisije, sestavljene iz tako raznolikega nabora strokovnjakov, ki je vodila le do

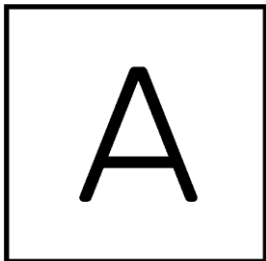
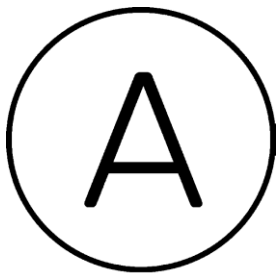
nedopustnega stanja, ko je o vsaki prispeli vlogi iz področja odločala ena sama oseba.

Pozdravljamo nadalje, da je med nalogami komisij po novem tudi ta, da podajajo mnenja o seznamu specializiranih poklicev in seznamu deficitarnih poklicev v kulturi. Vseskozi namreč opozarjamo, da se narava dela v kulturi spreminja, spreminjajo se potrebe, pa tudi število posameznikov, ki delujejo v posamičnem ustvarjalnem poklicu. V določilu tako beremo, da se aktualno ministrstvo zaveda problema in je odločeno sezname ustvarjalnih poklicev bolj redno posodabljati. Prav to je, kot ocenjujemo, osnovna podlaga tudi za ustrezen odziv organa na stanje z ustreznimi in spodbudnimi ukrepi.

Kot pozitivno nadalje vrednotimo načelno namero ob spolni, starostni in geografski uravnoveženosti, ki skozi predlog pravilnika zdaj omogoča v komisije imenovati tudi strokovnjake z izkušnjami in znanji pretežno iz mednarodnega prostora, zasledovati tudi kar najširšo zastopanost poznavanja pogojev delovanja v različnih stebrih in organizacijskih oblikah kulture. Vse naštetu, kot ocenjujemo, lahko predstavlja pomemben doprinos k razvoju domače kulture.

Naposled kot izrazito pomembno pridobitev pravilnika vrednotimo tudi uvedbo obveznega izobraževanja članov strokovnih komisij, za katero verjamemo, da bo bistveno dvignila nivo strokovnega odločanja, prispevala k uskladitvi ocenjevanja z veljavno ureditvijo ter kulturnopolitičnimi in strateškimi dokumenti ministrstva. Vse to, kot napovedujemo, bo hkrati vodilo v krajšanje postopkov obravnave vlog in zadev, kar je v predlogu izrazito poudarjenega pomena tudi skozi druge predlagane spremembe pravilnika in gre pozdraviti.

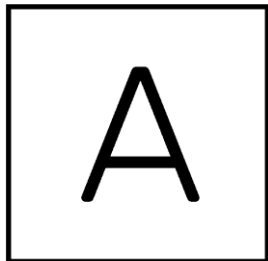
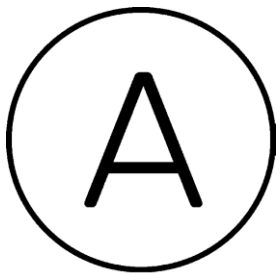
Ker v društvu Asociacija predlog sprememb pravilnika prepoznavamo kot edinstveno priložnost za temeljen in nujno potreben premik v dosedanji ureditvi področja strokovnega odločanja v polju kulture, smo pripravili vrsto predlogov, s katerimi bi predmet urejanja instituta strokovnih komisij še dodatno reformirali in posodobili, pri čemer smo ob krepitevi kriterija strokovnosti zasledovali tudi načelo zagotavljanja

najvišje možne mere transparentnosti postopkov odločanja Ministrstva za kulturo, ki hkrati pomeni tudi krepitev zaupanja v sam organ in njegove odločitve. Nadalje smo v odzivu naslovili vidike kulture, ki so bili pri v procesih in postopkih uresničevanja javnega interesa za kulture neupravičeno prezrti, kot sta pomembnost podpornih programov ter razvoj področja nevladnih organizacij v kulturi ter samozaposlenih v kulturi. Z nekaterimi predlogi želimo uskladiti oz. bolj jasno opredeliti postopke in pristojnosti različnih funkcionarjev, ki nastopajo v uredbi, z drugimi ohraniti pozitivne prakse preteklih in sedanje ureditve, s tretjimi opozarjamo na določene nedorečenosti predloga pravilnika, s četrtnimi predlagamo njegove spremembe na ravni strukture.

Zaradi preglednosti in kar najlažjega branja vseh omenjenih predlogov smo se v nasprotju s preteklo prakso predloge sprememb pravilnika odločili oddati kar skozi nadgradnjo samega izhodiščnega besedila, ki je bilo oddano v javno razpravo, pri čemer smo spremembe v besedilu označili ter pod besedilom pravilnika po členih in posamičnih predlogih sprememb tudi obrazložili. Verjamemo, da je predlog odraz doslednosti in strokovnosti našega dela, ki ga boste znali vrednotiti kot takega, kot je zamišljen, konstruktiven in razvojno naravnani, tudi s pomembnim obzirom na uveljavitev demokratičnih načel.

Na tem mestu želimo opozoriti še na izrazito kratek rok javne obravnave predloga sprememb pravilnika. Četudi je razumljivo, da je za aktivno in optimizirano vršenje procesov odločanja nujno pravilnik v kar najhitrejšem možnem času odpreti ter problematične točke v njem nasloviti in odpraviti, smo v društvu mnenja, da do najbolj preišljenih in usklajenih rešitev lahko pridemo samo skozi kar najbolj široko zasnovan dialog z deležniki, strokovno javnostjo in civilno družbo. V tej luči organ opozarjamo, da ministrstvo še vedno ni imenovalo skupin za trajni dialog z nevladnimi organizacijami in samozaposlenimi v kulturi, ki sta dve instanci, ki bi lahko ob NSK, ugotovitvah preteklih in sedanjih članov komisij ter drugih relevantnih organih in organizacijah bistveno informirali oblikovanje pravnega predpisa ter prispevali k dvigu ravni kakovosti tega

in vseh prihodnjih pravnih ureditev ter tako k uspešnemu delovanju in ohranjanju pravne države. Ministrstvo za kulturo tako ob ustreznemu upoštevanju in vrednotenju našega odziva na predlagane spremembe pravilnika pozivamo, naj ustanovitev dialoških skupin z nevladnimi organizacijami uvrsti na seznam prioritetenih nalog organa.

Za dodatna pojasnila ostajamo na voljo.

**Društvo Asociacija
zanj Polona Torkar, strokovna vodja**

DRUŠTVO ASOCIACIJA
—društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)